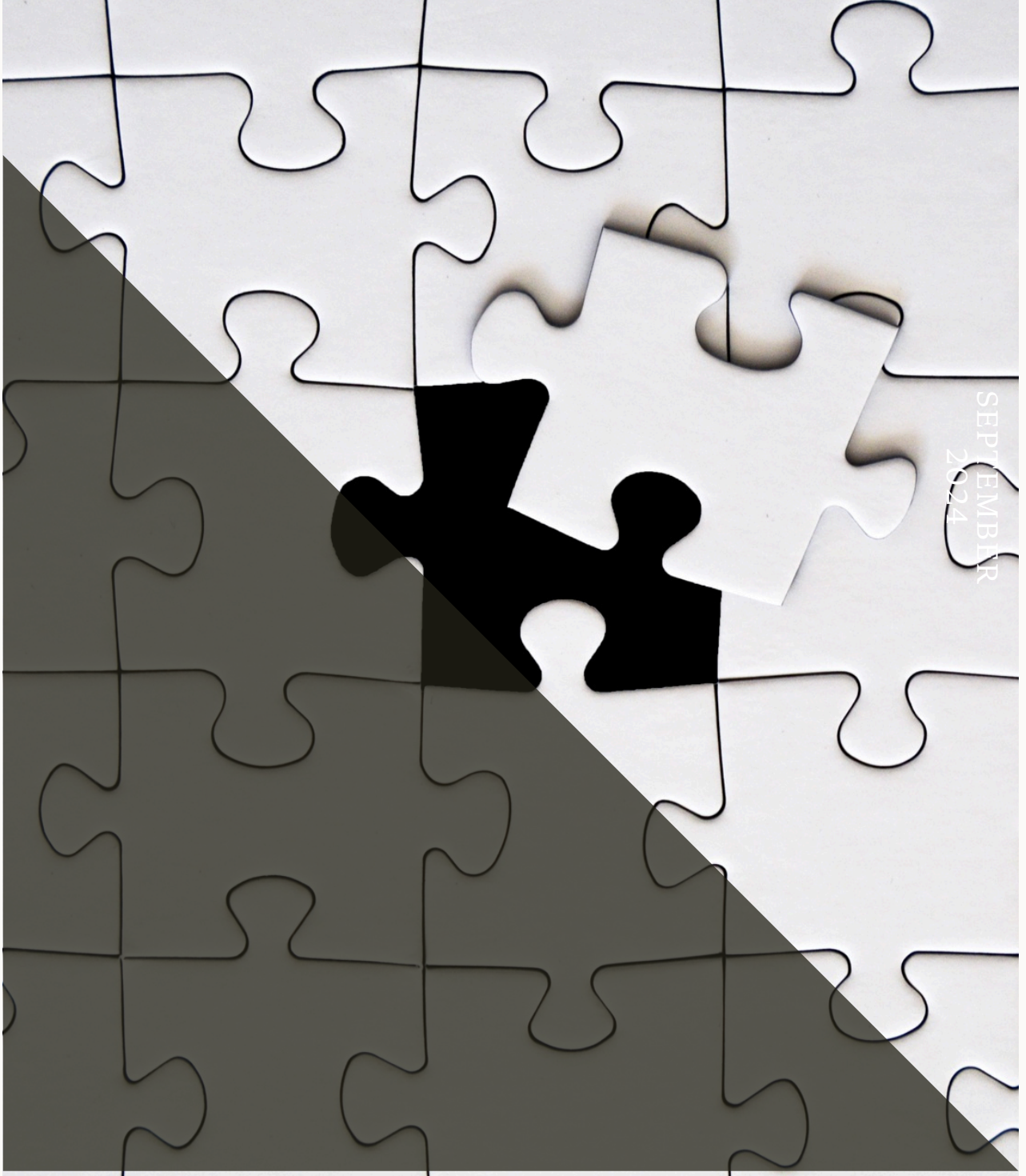

Başakşehir RAM

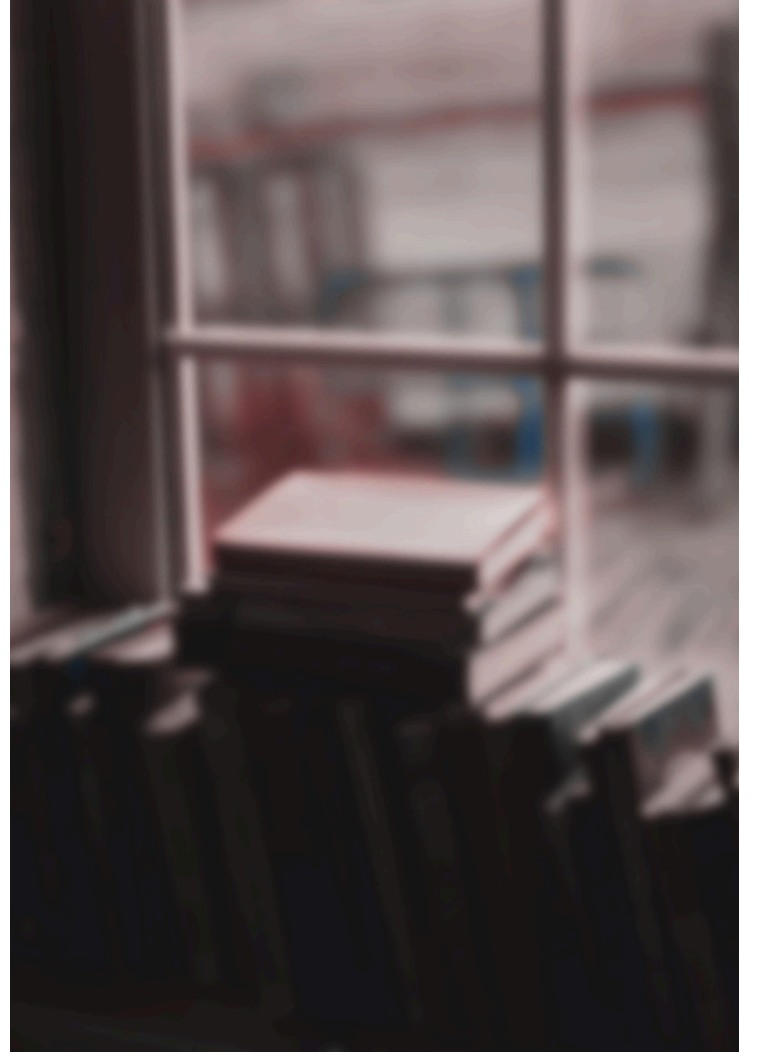
UYUM-SUZ

Ekim 2024, Sayı 1

LİTERATÜRDE UYUM

Türk dil Kurumuna göre uyum bir bütünün parçaları arasında bulunan uygunluk,ahenk anlamına gelmektedir ve biyolojiden psikolojiye kadar kendine yer bulmuş bir kavramdır. Uyum kavramı diğer anlamını İngilizcedeki "adaptation" kelimesinin çevirisinden almıştır. Biyoloji alanında adaptation kavramı organizmaların vücutlarında yaşadıkları ortama göre meydana gelen ve diğer nesile aktarılan değişikliklerdir. Biyoloji alanındaki uyum kavramını psikolojiye uyarlayan bilim adamı kendisi de bir biyolog olan Jean Piaget'dir. Sosyal uyum, psikolojik uyumun boyutlarından biridir ve günümüzde sıkça kullanılmaktadır. Sosyal uyum en genel anlamıyla insanların birlikte yaşadıkları topluluklar için nasıl hissettikleri, güvenli ve içten bir çevrede yaşadıklarını ne düzeyde hissettikleri üzerinden değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, sosyal uyumun literatürde daha çok işlevsel hedeflerle ve hatalı olarak kullanıldığı, nadiren tanımlandığı, kavramın açıklıktan ve netlikten uzak kaldığı anlaşılmaktadır. Bu sayımızda hem sosyal uyuma kavramsal literatürden bakarken aynı zamanda pratik hayattaki uyum süreçlerinden biri olan okula uyuma da değineceğiz.

UYUMUN HAYATI BİR ÖZELLİK OLDUĞUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

Atalarımızdan uyum gösterenlerin genetik mirasını diğer nesile aktarmada daha başarılı olduğu bilinen bir olgudur. Bu durum sadece soyunu sürdürme konusunda değil; yaşamın diğer alanlarında da geçerlidir.. Örneğin ileri becerilere sahip olmak, iyi bir işe sahip olmak, toplum içinde sevilen bir birey olmak, başarılı olmak gibi. Modern dünyada da bizi başarılı yapan etkenler içinde uyum oldukça önemli bir özellik olmasına rağmen; zeka, duygusal zeka, psikolojik dayanıklılık gibi özellikler kadar görünür değildir. Uyum esasen şu an literatürde yazılıp çizilen birçok psikolojik değişkenin psikobiyososyal atasıdır.

PIAET

**"Zekâ, bireyin çevreye
uyum sağlayabilme
yeteneğidir."**

Jean Piaget

MUZAFER SHERIF'İN 'ROBBERS CAVE' DENEYİ

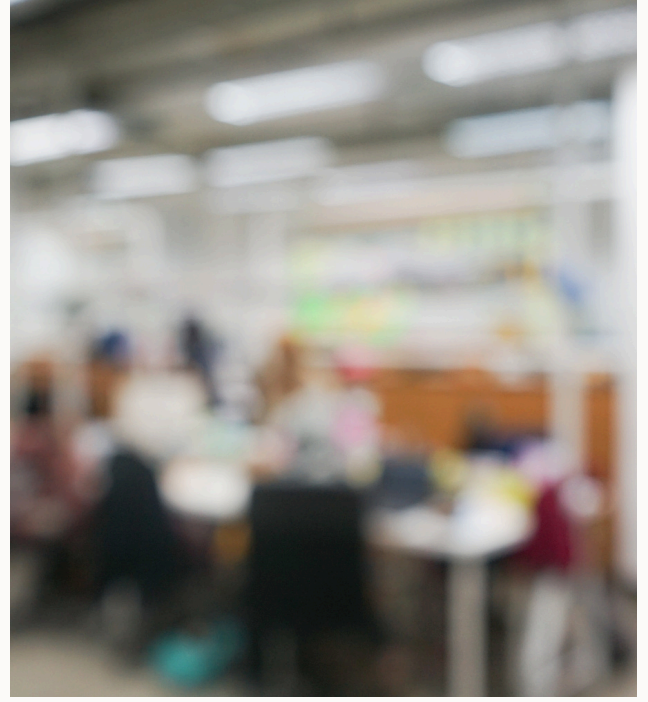

Sosyal uyum ile ilgili birçok deney yapılmıştır. Öne çıkanlardan biri Solomon Asch'in 1950'lerdeki ünlü konformite deneyidir. Bu deneyde, bireylerin grup baskısı altında doğru cevabı nasıl değiştirdiklerini gözlemlemiştir. Başka bir örnek, Muzafer Sherif'in 1954'teki "Robbers Cave" deneyidir; bu çalışmada, iki grup çocuk arasındaki sosyal uyum ve çatışma dinamikleri incelenmiştir. Bu tür deneyler, sosyal uyumun bireyler ve gruplar üzerindeki etkilerini anlamaya yardımcı olmuştur.

"Robbers Cave" deneyinde, 11-12 yaşlarındaki 22 çocuk, iki gruba ayrıldı: "Eagles" (kartallar) ve "Rattlers." (çingiraklı yılanlar). İlk aşamada gruplar, birbirlerinden habersiz, çeşitli aktivitelerle kaynaştı ve güçlü bağlar geliştirdi. **İkinci aşamada,** araştırmacılar grupları birbirleriyle rekabet ettiren oyunlar düzenledi. Bu süreçte, gruplar arasında düşmanlık ve gerilim arttı; birbirlerine hakaret etmeye ve düşmanlık beslemeye başladılar.

Üçüncü aşamada, araştırmacılar iki grubu bir araya getirerek ortak hedefler oluşturdu. Örneğin, bir su kaynağını onarmak gibi problemler sundular. Bu süreç, çocukların iş birliği yapmalarını sağladı ve zamanla düşmanlık azaldı.

Sonuç olarak, deney, sosyal uyumun ve iş birliğinin, çatışmanın üstesinden gelme yollarından biri olduğunu gösterdi. Bu çalışma, grup dinamikleri ve sosyal psikoloji alanında önemli bir yere sahiptir.

PEKİ NEDEN UYUMLANMALIYIZ?

Sosyal psikolojiye göre uyumlanmanın birçok nedeni vardır.

Uyum, bireylerin ruhsal sağlığını iyileştirir. Araştırmalar, sosyal bağların güçlü olmasının stres ve anksiyete seviyelerini düşürdüğünü göstermektedir. Bu nedenle sosyal uyum, bireylerin kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olur. Ayrıca uyum; sosyal destek ağlarını güçlendirir. Destekleyici arkadaşlıklar ve aile ilişkileri, zorluklar karşısında dayanıklılığı artırır.

Ayrıca uyum, insanların sosyal bağlantıları ve etkileşimleri geliştirir. İnsanlar, ait oldukları gruplarla ortak deneyimler yaşadıklarında daha güçlü bağlar kurarlar. Araştırmalar, ortak hedefler etrafında toplanan grupların daha başarılı olduğunu göstermektedir. Uyum, iş birliği ve grup içindeki sinerjiyi artırır. Bu nedenlerle, sosyal uyum bireylerin ve toplumların sağlıklı bir şekilde gelişmesi için kritik öneme sahiptir.

“OKULA UYUMLANMAK

Okul, çocuklar için büyük bir değişimdir. Çocuklarda tıpkı biz yetişkinler gibi değişikliklere farklı ve kendine özgü tepkiler verebilirler.

Okula uyum sağlamanın önemi, eğitim psikolojisi ve gelişimsel psikoloji alanındaki araştırmalarla desteklenmektedir. Okula uyum, paydaşların birlikte çalıştığı ancak farklı görevleri üstlendiği üç aşamada gerçekleşmektedir.

Hazırlık aşaması: Çoğunlukla ailenin çocuğa okula ilişkin aşılacağı ön düşünce ve duygular aşamasıdır. Bu aşamada en etkin paydaş ailedir. Ebeveynler kendi okul deneyimlerini ve okula ilişkin duygulanımlarını çocuklarına aktarırlar. Bu süreçte en önemli nokta velilerde çocuktan ayrılma kaygısının olmamasıdır. Bu bağlamda okula uyumdan çok önce kurulması beklenen bir güvenli bağlanma söz konusudur. Güvenli bağlanmış veliler okulla birlikte çocuklarından ayrılma kaygısı yaşamazlar. Kendi olumlu fikirlerini öğrencilere aktardıklarında öğrenciler okula hazırlık aşamasını başarmış demektir

Yerleşme aşaması: Okulun kendisini öğrencilere tanıttığı aşamadır. Okula uyum haftası buna örnek verilebilir. Öğrencilerin okul binasını, sınıf arkadaşlarını, öğretmenlerini tanımaları; bazı okul kurallarının öğretilmesi, kaynaştırıcı etkinliklerin yapılmasını kapsar. Yerleşme aşamasında en önemli sorumluluk okula aittir.

Bütünleşme aşaması: Önceki aşamalarda yapılan çalışmalar sonuçlarını göstermekle birlikte bütünleştirici etkinliklerin yapıldığı; öğretmen-veli, öğretmen-öğrencilerin ve öğrenci-öğrencilerin birbirini daha yakından tanımaya çalıştığı aşamadır. Yerleşme aşamasında sorumluluk bütün paydaşlara birbirine yakın dağılmıştır.

KAYNAKÇA

<https://okulauyum.meb.gov.tr/TR/Sayfa/Okula-Uyum-Asamalari> erişim tarihi: 20.09.2024

Asch, S. E. (1955). Opinions and social pressure. Scientific American, 193(5), 31-35.
Sherif, M. (1961). Intergroup conflict and cooperation: The robbers cave experiment. University Book Exchange.
Piaget, J. (1976). Piaget's theory.